

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆԻ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՔԱՅՈՒՄ 1887 ԱՄԻՆ

ՆԻՍՏ Բ.

5 ՅՈՒՆԻՍ 1887

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Մ. Կ. ՍԱՐԵՆԱՆ

1887

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՖ. — Ես նոր ստացայ զանոնք, մանաւանդ թէ խել մը կարեւոր դիտողութիւններ ունիմ 1883ի ատենադրութեանց վրայ: Ուստի, կը խնդրեմ որ յառաջիկայ նստին թողուի այս խնդիր:

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ Ք. ԷՖ. — Ես կառավարկեմ այսօր վաւերել այդ ութ նիստերու ատենադրութիւններն:

ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ Ն. ԷՖ. — Փափաղեան էֆէնտի կը ձայնակցիմ:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Այժմ որ առաջարկն երկրորդօր ունեցաւ, կրնամ քուէի դնել զայն:

Քուէարկութիւն կը կատարուի եւ ժողովն ընդդէմ 4 քուէից, 8 քուէով ԿՈՐՈՇԷ յաջորդ նստին թողուլ յիշեալ ութ ատենադրութեանց վաւերացումը:

2

Բացակայութիւն

Ատենապետ էֆէնտի ծանուցանելով թէ Երեսփոխաններէն՝

Տ. Քրիստոս Բէյ. Աճէմեան
Յովհաննէս Էֆ. Նուրեան
Սերովբէ » Ազնաւոր
Յովհաննէս » Թորոսեան
անձնական տկարութեամբ, եւ
կարապետ էֆ. Երէցեան

ճամբորդութեամբ ժողովոյ այս աւուր նիստէն բացակայ մնալին գրով հաղորդած են, օրինաւոր բացակայ նշանակել կուտայ զանոնք: Եւ կը յարէ թէ Ազնաւոր Սերովբէ Էֆ. ցաւ յայտնած է իւր գրոյն մէջ՝ բացակայութեանը պատճառաւ Երուսաղիմայ կանոնադրին վրայ իւր դիտողութիւններն ընելէ արգիլուելուն համար, զորս յայտնած

լինելով յանցելուն, իւր պաշտօնակցաց իմաստութեանը կը վստահի:

ՄԻ Զ Ա Դ Է Պ

Ատենական դործողութիւնք վերջացած լինելով, այն ինչ Ատենապետ էֆէնտի կը պատրաստուէր Օրակարգին անցնիլ, եւ ահա Տամատեան Ստեփան էֆէնտի, խօսք առնելով կը յայտնէ թէ՝ ինչպէս յառաջագոյն յայտարարած է, իւր զբաղումներն չեն ներեր իրեն ներկայ շրջանի համար եւս ընդունիլ Դեր-Ատենադպրի պաշտօնն, զոր վարած էր երկու տարիներէ հետէ:

Ի պատասխանի Տամատեան Ստեփան էֆէնտի, Ատենապետ էֆէնտի դիտել կուտայ որ՝ անձնական զբաղմանց համար պաշտօնէ հրաժարելու պատճառն՝ Մայր-Դիւանի իւրաքանչիւր անդամն ալ կրնայ ունենալ, եւ ինքն թերեւս ամենէն աւելին, բայց քանի որ ժողովը տրամադիր չէ հրաժարականի յայտարարութիւններ լսելու, Տամատեան էֆէնտի պէտք է համակերպի ժողովոյն կամաց: Մանաւանդ թէ, կը յարէ, նորընտիր Ա. Ատենադպիր էֆէնտին իւր ձեռնհասութեամբ՝ մեծ աշխատութիւն չի թողուր միւս պաշտօնակցացը վրայ:

Երեսփոխանը համամտութիւն կը յայտնեն Ատենապետ էֆէնտի, որ սոյն միջադէպն փակեալ յայտարարելով ԿԱՆՑՆԻ Օրակարգին:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա.

Կազմութիւն Նախաճիւղ-Դիւանաց

Ատենապետ էֆէնտի բաշխել կուտայ Երեսփոխանաց՝ 1887-88 տարեշրջանի Նախաճիւղի Դիւանաց ընտրութեան համար ի ձեռն Մայր-Դիւանի պատրաստուած հետեւեալ սրբագրելի ցանկն:

Ձեռնապատկեր Դիւան

Սիմէօն Եպսկ. Սէֆէրեան
Գարեգին Վրդ. Թաթարեան
Յովհաննէս Էֆ. Թորոսեան

Դասախարակութեան Դիւան

Գարրիէլ Էֆ. Նորատունկեան
Ռէթէոս » Պէրպէրեան
Յովսէփ » Շիշմանեան

Կալուածոց Դիւան

Քրիստոստուր Էֆ. Ղազարոսեան
Մատթէոս » Ալէքսանեան
Յակոբ » Պօշնակեան

Համարակալութեան Դիւան

Յարութիւն Էֆ. Նորատունկեան
Համարձու » Մազպուլեան
Սեպուհ » Տէմիրճիպաշեան

Յարաբերութեան Դիւան

Տիգրան Էֆ. Եուսուփեան
Միհրան » Սէթեան
Կարապետ » Սըվաճեան

Իրաւաստութեան Դիւան

Յովհաննէս Աւագ Բէյ. Մկրեան
Միհրան Էֆ. Զօպանեան
Յակոբ » Արշակ

Նախաճիւղութեան Դիւան

Յովհաննէս Էֆ. Նուրեան
Նշան » Պօյաճեան
Միքայէլ » Մամիկոնեան

Խմբագրութեան Դիւան

Յարութիւն Էֆ. Թիրեաքեան
Մկրտիչ » Մէլիքեան
Համարձու » Ալաճաճեան

Եւ հրաւիրուելով զԵրեսփոխանս ձեռնարկել քուէարկութեան, քուէհամարի քընիչ կը կարգէ վիճակաւ՝

Տ. Եղիշէ Վրդ. Այվազեան
Տ. Յովհաննէս Աւագ-Բէյ. Մկրեան
Քրիստոստուր Էֆ. Ղազարոսեան
Գէորգ » Վարդանեան

Քուէարկութեան կը մատնակցին 27 Երեսփոխանք եւ քուէհամարը կատարուելով արդիւնքը կը մատուցուի Դիւանին:

Ատենապետ էֆէնտի քննելով քուէհամարի արդեանց բովանդակութիւնը, կը տեսնէ որ 27—1 սպիտակ—26 քուէթուղթք ելած են տուիլն, եւ սրբագրելի ցանկին պարունակուած անունաց իւրաքանչիւրոյն առջեւ 19 էն սկսեալ առ առաւելն 22 քուէներ կան նշանակուած, որք 24 ձայնից միաբանութիւն չեն արտադրեր: Բաց յայտնէ քուէհամարի պահուն դիտուած էր որ՝ առանց եւ ոչ մի սրբագրութեան՝ նոյնութեամբ քուէարկուած անուններ կային, ո-

րոց առջեւ 26 ական քուէ պէտք էին նշանակուիլ, ուստի եւ ներկայացեալ արդիւնքը ստոյգ չէր կրնար լինել: Հետեւաբար Ատենապետ էֆէնտի կը յայտարարէ թէ քուէ-համարի գործողութիւնը կրկնել հարկ կը լինի:

Սոյն դիտողութեան վրայ, քուէհամարի ֆննհը եւս կը հաստատեն թէ քուէհամարի արձանագրութեան մէջ շփոթութիւն մը սպըրդած լինելու է իւրանադպրաց կողմանէ: Եւ Փափաղեան Ս. էֆէնտի ալ կը դիտէ որ Նախաքննիչ իւրանի անդամոց ընտրութեան համար ներքին կանոնադրութիւնը մէկ դարձ քուէարկութիւն տրամադրելով, ներկայացեալ արդիւնքն ալ օրինաւոր կը համարուի: Բայց Ատենապետ էֆէնտի կը պատասխանէ թէ՛ իւրանը չկրնար այս ընտրութիւնն հըռ-չակել իբր օրինաւոր, մինչեւ որ ժողովն չի հաստատէ զայն 24 ձայնից միարան քուէարկութեամբ:

Եւ ապա՝ Երեսփոխանաց առ այս յայտնած համամտութեան վրայ քուէի կը դնէ Մայր իւրանի կողմէ պատրաստուած վերոյ-նշանակեալ ցանկին ամբողջութիւնն, զոր ժողովը ԿԸՆԴՈՒՆԻ միաձայն:

Հետեւաբար Ատենապետ էֆէնտի 1887-88 ամի Նախաքննիչ իւրանաց անդամ ԿԸ ԶՈՋԱԿՆ անոր մէջ նշանակուած 24 անձինքն եւ շնորհաւորելով նոցա պաշտօնն, կը յայտարարէ թէ՛ իւրաքանչիւր իւրան պիտի հըրաւիրուի ի մօտոյ ընտրել իւր Ատենապետն եւ նոյնին անունն զեկուցանել առ Մայր-իւրանն:

* *

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Օրակարգի յաջորդ խնդրոյն չանցած, օրինական հարցման մը համար խօսք կրնա՞ք տալ ինձ, Ատենապետ էֆէնտի:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Ըսէ՛ք, տեսնեմ ի՞նչ է:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Ասկից չուրջ եօթն ամիս առաջ հարցում մ'ուղղած էի առ Ազգ. Վարչութիւնն, վերաբերմամբ Ազգամարաց Վանուց մէջ տեղի ունեցած 800 ոսկւոյ գողութեան դէպքի մը: Ոմանք կըսէին թէ այդ գողմարն Վանքին սեպհականութիւնն էր, այլք՝ թէ Տ. Խաչատուր Կաթողիկոսի անձին կը վերաբերէր: Ես հարցուցած էի թէ ստոյգ էր գողութիւնն եւ ո՞ւմ կը պատկանէր գողօնը: Նաեւ լսած լինելով թէ՛ սոյն խնդրոյն առթիւ Խիզանցի ծերունի Յակոբ Եպիսկոպոսն ալ բանտարկուած է, հարցուցած էի թէ ստոյգ էր սոյն Եպիսկոպոսին բանտարկութեան լուրը:

Ի պատասխանի իմ հարցման, Վարչութեան իւրանին կողմանէ յայնժամ բերանացի տրուած բացատրութիւններէն սա չափ միայն կրցայ հասկնալ թէ՛ գողութիւնը պատահած եւ միանգամայն պատահած չէ. նոյնպէս բանտարկութիւնը տեղի ունեցած է եւ միանգամայն տեղի ունեցած չէ: Նոյն օրն Վարչութիւնն յայտարարեց նաեւ թէ՛ Գեր. Օրմանեան Ս. Եպիսկոպոսի հրահանգ տրուած է, որ Էջմիածնէ վերադարձին Ազգ. Մայր հանդիպելով, քննէ այդ խնդիրն եւ Կեդրոնին տեղեկագրէ:

Բայց կը տեսնեմ թէ, ինչպէս կըսէի, այդ եղբւրթեան վրայ եօթն ամիսներ անցած են եւ տակաւին տեղեկագիր մը չէ եկած հոս: Ուստի կը պարտաւորիմ՝ նոյն հարցումն հարցապնդման վերածել եւ ըստ այնմ խնդրել Պատ. իւրանէդ որ շնորհ ընէ խնդրոյն մանրամասն տեղեկագիրը Վարչութեան պահանջել:

Նոյնպէս վեց ամիս առաջ ուրիշ հարցում մ'ալ ըրած էի վերաբերմամբ Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ գործառնութեանց: Այս հարցմանս պատասխանն ալ ց'արդ չէ եկած: Մերթ ընդ մերթ կը լսեմք թէ այս զարմանալի մարմին նիստ կընէ, բայց աւելի տեղեկութիւն մը չունիմք իւր գործոց եւ աշխատութեանց վրայ. եւ ես այնպէս կենթադրեմ թէ այդ Յանձնաժողովոյն գումարուելու մասին եղած ազդա-

րարութիւնք պարբերական օրօրներ են պարգապէս

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — (Ասեմարանին խօսքն րնդնատելով) Օրինական սահմանի մէջ յայտնուած կարծիքներն կրնամ մոիկ ընել, բայց ո՛չ այդ տեսակ անստուշած ակնարկութիւններ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — (Շարունակելով) Երբ նոյեմբեր 11-ի նստէն յետոյ Յանձնաժողովն կազմակերպեցաւ, կը յուսացուէր որ, ըստ որում Էջմիածնաց Գահն այլ եւս թափուր չէր համարուէր, կարելի պիտի լինէր արագայ ընտրութեան եղանակի մասին գործ մը տեսնել եւ յուզմանց առաջն առնուլ համար միջոցներ խորհիլ եւ գտնել. բայց դժբաղդաբար կը տեսնեմք թէ դարձեալ խնդիրն մոխրոց տակ ծածկել կուզուի: Հարկ է ուրեմն որ այդ Յանձնաժողովն կա՛մ գործէ եւ բերէ հոս իւր գործոց համարն եւ կա՛մ բոլորովին հրաժարի, որպէս զի . . .

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — (Ընդմիջմամբ) Կրկին անգամ կ'ազդարարեմ Գուրգէն էֆէնտի թէ չեմ կրնար թոյլատրել իրեն այս ոճով խօսելու: Եթէ հարցում մ'ըրած է ասկից յառաջ եւ պատասխանն ց'արդ չէ ստացած, իրաւունք ունի վերստին յիշեցնել զայն: Բայց այս առթիւ ելնել ժողովոյս քուէովն ընտրուած պաշտօնական մարմնոյ մը դէմ այդպիսի ենթադրութիւններ եւ դիտողութիւններ ընել ո՛չ պատշաճ է եւ ո՛չ ալ ներելի:

Ուստի կը հրաւիրեմ զԱտենաբանն խընդիրն եզրակացնել:

Գուրգէն էֆ. իւր խօսքին շարունակութեան մէջ վերստին ակնարկութիւններ ընելով, զանազան նստարաններէ դժգոհութեանց ցոյցեր եւ ընդմիջումներ կը լինին եւ բարեկարգութիւնը պահ մի կը խանգարեն: Ատենապետ էֆէնտի բարեկարգութիւնը վերա-

հաստատելով, վերջին անգամու համար կը հրաւիրէ գուրգէն էֆէնտի կարճ բառով եզրակացնել իւր խօսքն, եւ կ'ազդարարէ որ՝ ի հակառակ պարագայի՝ պիտի արգելու խօսելէ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Եզրակացութիւնս է՝ վերստին պահանջել Կաթ. Յանձնաժողովն որ խնդրոյն վրայ ցարգ իւր ձեռք տաւ միջոցներն եւ տեղի ունեցած բանակցութեանց արդիւնքն, եթէ իրօք տեղի ունեցած են, տեղեկագրէ ժողովոյս:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Լա՛ւ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Երրորդ հարցում մ'ալ ունիմ որ կը վերաբերի Պէկեան Թագէոս էֆէնտի երեսփոխանութեան խնդրոյն: Ինչպէս կը յիշէ ժողովդ, Պէկեան էֆէնտի Սամաթիոյ Եէնիմահալլէի թաղէն երեսփոխանական ընտրութեան վաւերացման դէմ երկու տեսակ արգելքներ կային: Մին էր՝ հպատակութեան խնդիրը, որ լուծուեցաւ եւ միւսն՝ անցեալ դէպքերու վերաբերեալ խընդիր մը, որոյ վերջնական կարգադրութիւնն, ինչպէս գիտէք, յանձնուեցաւ Պատրիարք Ս. Հօր, որ հարկ եղած քննութիւններն կատարելէ զկնի, ի պաշտօնէ տեղեկագրեց ժողովոյս թէ՛ այլ եւս արգելք մը չի տեսներ Պէկեան Թագէոս էֆէնտի երեսփոխանական ընտրութեան վաւերացման դէմ՝ եւ ժողովս ալ առ այս համակերպեցաւ:

Արդ քանի որ սոյն երկու պատճառներն ալ բարձուած են, պէտք է որ յիշեալին երեսփոխանական ընտրութեան տեղեկագիրն մինչեւ յառաջիկայ նիստ ներկայանայ ժողովոյս եւ վաւերանայ:

ՁԱՅՆԵՐ. — Ուրի՛շ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Ուրիշ հարցումներ

ալ ունիմ, բայց այս անգամի համար այսչափըն բաւ կը համարիմ:

ԱՅԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Դիւանս շնորհակալ կը լինի այն երեսփոխաններէն, որք իրենց խօսելու իրաւանց սահմանին մէջ կուգան օգնել մեր յիշողութեան, բայց ա՛յն բացարձակ պայմանաւ որ՝ պատշաճօր օրէնքը յարգեն եւ իրենց իրաւունքը չարաչար չգործածեն: Այս առիթը պատեհ կը համարիմ յայտնելու համար նաեւ թէ մտադրած եմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ յստակելու համար բոլոր այն խնդիրներն որք մեր խնդրոց կարգին մէջ առկա մնացած են ցարդ:

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ Ք. ԷՖ. — Ձեմ՝ յիշեր թէ Ա. լիթամարայ Կաթողիկոսի խնդրոյն առթիւ ե՞րբ հարցում եկած է հոս, բայց քանի որ եկած է կըսուի, ուստի ես ալ կը ձայնակցիմ անոր: Պէտք է որ Աղթամարայ վանուց մէջ տեղի ունեցած այդ դէպքին մանրամասնութեանց ծանօթանայ այս ժողովը:

Գալով Գուրգէն էֆէնտիի երկրորդ հարցման, այն է Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ գործառնութեանց, այդ մասին հարցում իսկ ընել աւելորդ կը դատիմ, վասն զի ինձ համար գոյութիւն չունին ո՛չ Կաթողիկոսական խնդիրն եւ ո՛չ Յանձնաժողովոյ գործառնութիւններն: Ես այդ մարմնոյն ընտրութեան մէջ ձեռնպահ մնացի: Որոնք որ խընդիրն այս վիճակին բերին հասուցին, թո՛ղ անոնք խորհին:

Գալով Պէկեան էֆէնտիի երեսփոխանական ընտրութեան խնդրոյն, պէտք է որ Դիւանն, ինչպէս կը յայտարարէր, այս եւ այս օրինակ բոլոր առկա խնդրոց կարգադրման համար հարկ եղածը միանգամ ընդ միշտ ի գործ դնէ:

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՖ. — Պէկեան էֆէնտիի երեսփոխանական խնդրոյն մասին ես եւս կը ձայնակցիմ Գուրգէն էֆէնտիի: Բայց Կաթողիկոսական խնդիրն, ինչպէս իրաւամբ դի-

տել տուաւ Քրիստոստոսը էֆէնտի, մեզ համար ո եւ է նշանակութիւն չունի . . .

ԱՅԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — (Ընդմիջելով) Ինչ որ պահ մ'առաջ կազդարարէի Գուրգէն էֆէնտիի, իւր խօսքին մէջ խառնած են թաղրութեանց եւ ակնարկութեանց մասին, նոյնը կը կրկնեմ եւ Քրիստոստոսը ու Փապագեան էֆէնտիներուն:

Այս պահուս Գարագաշ նշան էֆէնտի եւս խօսք կը խնդրէ Դիւանէն ընդդիմաբանելու համար Ղազարոսեան Ք. էֆէնտիի: Բայց Ատենապետ էֆէնտի դիտել տալով թէ՛ հարկ եղածն ըսուեցաւ Դիւանէն, եւ թէ՛ միջադէպի մը առթիւ ներելի չէ իւրաքանչիւր երեսփոխանի խօսք տալ, կանցնի Օրակարգի յաջորդ խնդրոյն:

Բ.

Վերաճնեալ Կանոնագիր Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան. (Տեղեկագիր Ազգ. վարչութեան. — Շար. վիճարանութեան):

ԱՅԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Օրակարգի երկրորդ խնդիրն է՝ վերաքննեալ Կանոնագիր Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան եւ տեղեկագիր Ազգ. վարչութեան:

Նախորդ նախին մէջ, ինչպէս դիտէք, սոյն Կանոնագրի ամբողջութիւնն քուէարկութեամբ ընդունուած լինելով, այժմ պիտի ձեռնարկեմք յօդուած առ յօդուած քննութեան եւ ընդունելութեան:

Ուստի կը հրաւիրեմ զԱտենադպիր էֆէնտին ընթեռնուլ Կանոնագիրն, Ա. յօդուածէն սկսեալ:

Ատենադպիր էֆէնտին կսկսի ընթեռնուլ:

607. 1. — Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութիւնը կը կազմուի Սրբոց Յակովբե-

եանց Առաքելական Աթոռոյ Գահակալ Պատրիարքէն՝ որ Պուլիս է Միաբանութեան, և հետեւեալ կարգերէն, որք են՝

Եպիսկոպոսք	Թուով	5
Վարդապետք	»	40
Սարկաւագք	»	12
Դպիրք	»	12
Ժառանգաւոր աշակերտք	»	30
Քրձաղգեաց եղբարք	»	80
Մայրապետ քորք	»	30
		209

607. 2. — Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան անդամ ընդունուելու փափաքող անձն պէտք է գրաւոր խնդիր մատուցանէ Ս. Պատրիարքին: Իսկ ընդունուելու համար պայման է՝ 1. առողջ ըլլալ մարմնով. 2. 16 էն մինչեւ 18 տարեկան հասակաւ՝ եթէ Ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտութեան կ'ուզէ մտնել ներկայացողը, 18 էն մինչեւ 40 տարեկան՝ եթէ Քրձաղգեացից կարգը ընդունուիլ կը փափաքի, և 30 էն մինչեւ 40՝ եթէ Մայրապետ է. 3. բարեբարոյ վկայեալ, և 4. Միաբանութեան մէջ ո՛ր և է գործով մը Ս. Աթոռոյ ծառայութիւն մատուցանելու կարող և պատրաստական ըլլալ:

607. 3. — Երկրորդ յօդուածոյ մէջ նշանակեալ հանգամանք մասնաւոր վճարապարտութեան, և բժշկական կայագրով ստուգուելէ, և բժշկական կայագրէ հաստատուելէ ետքը՝ ընտրելին վարքն ու բարքը և յաջողակութիւնը հասկցուելու համար Տնօրէն Ժողովոյ կողմէն փորձոյ կենթարկուի:

607. 4. — Չկիսի փորձոյ, ընտրելին

վկայագրերը և փորձոյ ժամանակ իւր վրայ հսկող Պաշտօնակալին տեղեկագրելով, եթէ ընդունելութիւնն որոշուի, Միաբանութեան Մայր-Տումարին մէջ անունը կարձանագրուի, և անմիջապէս պաշտօնը սահմանուելով՝ կը յանձնուի Տեսչութեան խնամոց ում՝ կը պատկանի:

607. 5. — Եթէ անդամակցութեան խնդրարկուն արդէն Եկեղեցական դասէ է, առողջական, բարոյական և Եկեղեցական վիճակը կանոնաւոր ըլլալն ըստուգուելէ ետքն՝ «Միաբանութեան կանոնաց հնազանդութեամբ Ս. Աթոռոյ «Հաւատարմարար Ժառայելու» խոստմագիրն առնուելով ձեռքէն, կը վճռուի ընդունելութիւնն Ս. Պատրիարքի հաւանութեամբ և Տնօրէն Ժողովոյ որոշմամբ:

607. 6. — Միաբանք պարտին իւրաքանչիւրն իր կարողութեան չափով ծառայութիւն մատուցանել Ս. Աթոռոյ: Այն միաբանը, որ պաշտօնի կը կոչուի, և առանց օրինաւոր արգելք ունենալու, կը մերժէ դայն և կը զլանայ իր ծառայութիւնը, պարտադանց կ'ըլլայ և պատժապարտ:

607. 7. — Միաբանք իրաւունք ունին Ս. Աթոռէն ընդունիլ, — Ա. Բնակարան, Սնունդ, իսկ Սարկաւագունք, Դպիրք, Ժառանգաւորք և Քրձաղգեացք նաեւ Հագուստ, և իւրաքանչիւրն, ինչպէս նաեւ Վարդապետք և Եպիսկոպոսունք իրենց անձնական մանր ծախքըն հողալու համար Միաբանական անուշով տարեկան մը, որ անձնիւր կարգի

և անտիճանի յատուկ բաժանում ունի, և Պաշտօնակաճան անունով տարեկան մը, որ իւրաքանչիւր պաշտօնի յատկացած ըլլալով կը տրուի պաշտօնակալաց, — Բ. Հիւանդութեան ժամանակ Դարման, և ծերութեան ժամանակ Խրնամբ, — Գ. Ուսումն եւ Դաստիարակութիւն, անոնք՝ որ Յարմարութիւն ունին, և ի մասնաւորի անոնք՝ որ Եկեղեցականութեան կը պատրաստուին, — Դ. Եկեղեցական կարգ եւ Ս. Աստիճան անոնք միայն որ Արժանաւորութիւն եւ փախ ունին, և որոց զանազան աստիճանի բարձրացումն Լուսարարապետի և Դպրոցաց Տեսչի Տեղեկագրոց վրայ Տնօրէն ժողովով կ'որոշուի, բաց ի Եպիսկոպոսական աստիճանի բարձրացումէն, որ Տնօրէն ժողովոյ առաջարկութեան Միաբանական Ընդհ. ժողովով կ'որոշուի:

Այս որոշումներն կը գործադրուին Ս. Պատրիարքի հաւանութեամբն:

ՅՕԴ. 8. — Միաբանք աշատ են իրենց անձնական գրամով իրենց անձին յատուկ անշարժ կալուած գնելու կամ կառուցանելու, միայն թէ այդ կալուածքն եթէ վազրճ գետին է, պէտք է՝ պատկանի միմիայն և անպատճառ Երուսաղիմայ վազրճին, իսկ եթէ զուտ (սրբ) Միւլ է, Միաբանք պարտին նախապէս Նէփի միւլի ճէօճերով և կամ օրինաւոր վազրճիով վանքին վազրճ ընելով հաստատել ըստ տիրող օրինաց Տէրութեան թէ յետ մահուան՝ Ս. Երուսաղիմայ Աթոռն միակ ժառանգն ու տէրն է այդ կալուածի:

Եթէ Միաբանք ուզեն անշարժ կալուած գնել կամ կառուցանել, կը պարտաւորին կանխաւ գեկուցանել Ս. Աթո-

ռոյն և կատարել վերոյնշանակեալ օրինական գործողութիւններն. հակառակ պարագայի մէջ պարտաւորաց կը նկատուին, և ըստ այնմ պարտ ու պատշաճը կը տնօրինուի:

ՅՕԴ. 9. — Ո՛ր և է Միաբան կրնայ ամբաստանութեան ենթարկուիլ, բայց ամբաստանողը պարտի գրաւոր ներկայացնել իւր ամբաստանութիւնն առ Ս. Պատրիարքն:

Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեամբ ընն ամբաստանութիւնք կը քննուին և կը վճռուին Տնօրէն ժողովոյ մէջ:

ԳՈՒՐԳԷՆ Յ. ԷՖ. — Այդ Գրդ յօդուածին վրայ խօսք կուզեմ:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Դանի որ նախընթաց ութն Յօդուածոց վրայ ոչ ոք դիտողութիւն ունեցաւ, նախ ժողովոյդ ընդունելութեան պիտի ենթարկեմ զանոնք, յետոյ Գրդ Յօդուածին վրայ խօսք տալու համար:

Հետեւաբար Ատենապետ Էֆէնտի ժողովոյ ընդունելութեան ենթարկեց Երուսաղիմայ Կանոնագրին 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, եւ 8րդ յօդուածներն: Սակայն մի քանի Երեսփոխանաց ձեռնադրութեան պատճառաւ 24 ձայնից միաբանութիւն չի գոյանալով, որոշումն անհնար եղաւ: Այս վիճակին առջեւ Ատենապետ Էֆէնտի յայտարարեց թէ՝ ըստ որում 24 ձայնից միաբանութիւն չգոյանար, ապարդիւն կը լինի նիստը շարունակել, եւ թէ հետեւաբար յաջորդ նստին կը մնայ թէ՛ առաջին ութն յօդուածոց քուէարկութիւնն եւ թէ յաջորդ յօդուածոց վրայ վիճարանութիւնն:

Ղազարոսեան Բ. Էֆէնտի դիտեց որ մինչ Երեսփոխանաց թիւն հետզհետէ կը նուազի

եւ միւս կողմէ նոր ընտրութեանց համար հրահանգ չի տրուիր, նիստերն այսպէս ապարդիւն կը մնան, ուստի Մայր-Դիւանին ուշադրութիւնն հրաւիրեց այս կէտին վրայ, որպէս զի պակասեալ Երեսփոխանաց ընտրութեան գործը կատարել տայ Վարչութեան: Առ այս ձայնակցեցան Իւթիւճեան Կ. Էֆէնտի եւ այլք:

Սըվաճեան Կ. Էֆէնտի ալ դիտելով թէ Ղալաթիոյ շէնքին մէջ Ազգ. ժողովոյ յատկացեալ ժողովարանի շինութիւնն գրեթէ աւարտած է, եւ Երեսփոխան տեսարց համար ալ մինչեւ Գում-Գարու գալ շատ դժուար է, առաջարկեց Յանձնաժողով մը կազմել որ պաշտօն ունենայ նորակառոյց սրահին կահաւորման հոգն ստանձնել:

Ատենապետ Էֆէնտի, ի պատասխանի այս դիտողութեանց, հաստատելով հանդերձ թէ պակասեալ Երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութեանց յապաղումն եւ Երեսփոխան Տեսարց մինչեւ Գում-Գարու գալու դժուարութիւնն, մասնակի արդեւքներ են թէպէտ ժողովոյ մեծամասնութիւն ունենալուն, բայց ասոնցմէ աւելի մեծ եւ աչքի զարնող պատճառ

մ'է, ըսաւ, Երեսփոխան Տեսարց իրենց պաշտօնին կատարման համար՝ ընդհանուր առմամբ՝ պէտք եղածէն նուազ փոյթ եւ եռանդ կրեն: Եթէ, յարեց, մեր պատուարժան ընկերներն հաճէին փոքր ինչ նեղութիւն յանձն առնուլ Ազգ. ժողովոյ աշխատութիւններն արդիւնաւորելու համար, իրենց արդի թիւն ալ պիտի բաւէր թէ՛ նախընթաց շրջանին մէջ աւելի նիստեր կազմելու, եւ թէ՛ այսպէս թուոյ անբաւականութեան պատճառաւ զմեզ նիստը դադարեցնել չհարկադրելու:

Նստի փակման պահուն Գումրգէն Յ. Էֆէնտի իմանալ ուզեց թէ ժողովոյ յաջորդ նիստն երբ տեղի պիտի ունենար, առ որ Ատենապետ Էֆէնտի պատասխանեց թէ յառաջիկայ նիստէն յառաջ Մայր-Դիւանին անդամներն ի խորհրդակցութիւն պիտի հրաւիրէ ինչ ինչ առկախ խնդրոց համար եւ հետեւաբար յայնժամ պիտի կրնայ որոշել ժողովոյ գումարման յարմարաւոր օրն:

Ատենաւր փակեցաւ ի ժամ 5 1/2:

Ատենադպիր

Ատենապետ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Յ. ՄԵՐԵՆՄ-ԳՈՒԼԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՔ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՔ

ՆԱԿԵՏԱԿԱՆՔ

Ա. Վիճակ

- 1 Սիմէօն Եպս. Սէֆէրե.
- 2 Արիստա. Եպս. Դերձկ. Բ Պ
- 3 Դէորդ Վ. Իւթիւճեան
- 4 Խաչատուր Բ. Գարրի. Բ

Բ. Վիճակ

- 5 Խորէն Եպս. Նար-պէյ Բ
- 6 Յովհաննէս Բ. Մկրեան Բ
- 7 Գրիգոր Բ. Աճէմեան Բ Պ
- 8

Գ. Վիճակ

- 9 Յակոբ Վ. Փափաղեան Բ
- 10 Խորէն Բ. Փէշիւմեան Բ Պ
- 11 Ոսկի Բ. Օհանեան Բ Պ
- 12 Յովհ. Քէ. Շահապաղե. Բ

Դ. Վիճակ

- 13 Եղիշէ Վ. Այլաղեան
- 14 Յովհ. Վ. Արշարունի Բ
- 15 Սահակ Քէ. Սարգսե. Բ Պ
- 16 Վահան » Գրիգորե.

Ե. Վիճակ

- 17 Յովսէփ Վ. Այլաղեան Բ
- 18 Գարեգին Վ. Թաթարե. Բ
- 19 Սուքիաս Բ. Ստեփանե. Բ
- 20 Գարրիէլ Բ. Խանճեան Բ

- Բ Բացակայութիւն առաջին
2 » երկրորդ
Պ » բանաւոր պատճառաւ

ԱՅԻՄԱՐԱԿԱՆՔ

Ա. Վիճակ

Գում-Գարու, Կեօիկ փաշա
Եւ Գում-Գարուի դուրս

- 21 Յակոբ Գուրգէն
- 22 Յ. Մէրէմ-Գուլի
- 23 Մինաս Չերազ Բ Պ
- 24 Խաչիկ Կամարական Բ
- 25 Միհրան Վարդապարե.
- 26 Մկրտիչ Կիւրճեան Բ Պ
- 27 Երամ Ճենաղեան
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37

Բ. Վիճակ

Պէշիկթաշ

- 38 Բարսեղ Հալաճեան
- 39 Յովհ. Քէրէստէճեան Բ
- 40 Մեղքոն Պարոնիկեան Բ
- ԵԿԵԻ-Գարու.
- 42 Մարուգէ Յրէնկեան
- 43 Պօղոս Էնքսէրճեան
- 43 Յակոբ Պօշնակեան
- 44

Իւսկիւտար Ս. Խաչ

- 45 Սիմէօն Ֆէլէկեան Բ 2
- 46 Գարրիէլ Նորատունկ. Բ 2

47 Գասպար Գասպարե.

48 Գրիգոր Չիթճեան Բ Պ

Իւսկիւտար Ս. Կարապետ

49 Պօղոս Թորգոմեան Բ

50 Տրդատ Փափաղեան

51 Յակոբ Հաճեան Բ Պ

52 Միհրան Սէթեան Բ

Գ. Վիճակ

Գաւրմ-Քաշա

53

Բերա

54 Գրիգոր Սէլիմիէճե. Բ 2

55 Ղազար Հովուեան

56 Յարութիւն Պէկեան

57 Նշան Պօյաճեան Բ

58 Վիշէն Օրմանեան

59 Սինեքերիմ Մանուկե. Բ 2

60 Համբարձում Մազա. Բ

61 Մանուկ Ասլանեան Բ 2

62

Միջագիւղ

63 Տիգրան Եռսուֆեան Բ 2

64 Մկրտիչ Գազանճեան Բ 2

65 Ստեփան Տամատե. Բ

66 Յար. Նորատունկեան Բ 2

67

Պէլգօզ Եւ Ղալաթիա

68 Միքայէլ Մամիկոնե. Բ 2

Դ. Վիճակ

Քուզլուճնուգ Եւ Իճատիյե

69 Մկրտիչ Մէզպուրեան Բ Պ

70 Սիմօն Մազաւուտեան Բ 2

Գ.Ա.Ի.Ա.Ռ.Ա.ԿԱՆ. ՆՐԵՍՓՈՒԱՆՔ	Գ.Ա.Ի.Ա.Ռ.Ա.ԿԱՆ. ՆՐԵՍՓՈՒԱՆՔ	Գ.Ա.Ի.Ա.Ռ.Ա.ԿԱՆ. ՆՐԵՍՓՈՒԱՆՔ
Գաղափար	Ա. Վիճակ	Նիկոմիդիա
71 Կարապետ Հազարեան Բ 2	2միկամագ	120 Կարապետ Ս. Իւթիւճ.
72	101	Ակն
Նարյը-Գաբու.	Գաղափար	121
73 Միհրան Տէօքմէճեան	102	Ղալաֆիսար
Եկնի-Մանայիկ Սամարիոյ	Աստանա	122 Կարապետ Երէցեան
74	103	Արաբկիւր
Թօք-Գաբու.	104	123 Կարապետ Խաչիկ. Բ Գ
75 Յարութիւն Թրեաքե.	Սղեբոյ	Բաղեղ
Էյուպ Ս. Եղիւս Ե. Ս.	105	124 Արփիար Արփիարեան
Աստուածածին	106	Գ. Վիճակ
76	107	Թեքիւրտալ
Գուրու-Չեղմե	108	125 Տիգրան Գ. Սինան. Բ
77 Կարապետ Սըլաճեան	109	Կեօսրիա
Հիւսար Ե. Պօյաճի-Գիւղ	110	126
78	111	Խարբերոյ
Նոր-Գիւղ Ե. Սրենիա	112	127
79 Սեպուհ Տէմիրճիպաշե.	113	Պալքեան
Պալատ	114	128 Ստեփան Գօլօլեան Բ 2
80 Մկրտիչ Կիւմիւշեան Բ	115	Մուշ
81 Ռէթէոս Թաղէոսեան	116	129 Ստեփան Փափաղեան
82 Ներսէս Երէցեան	117	Տիւրիկ
Քարակեօմրիւկ	118	130 Նշան Գարապաշ
83 Յովհաննէս Թորոսեան	119	Զեյրուհ Ե. Մարաշ
84 Կարապետ Փանոսեան Բ 2	120	131
Ե. Վիճակ	121	Տրապիզոն
Սամարիա	122	132 Յովսէփ Շիւմանեան
85 Յակոբ Արշակ	123	Ե. Վիճակ
86 Յովհաննէս Նուրեան	124	Պաղտատ
87	125	133 Կարապետ Սէթեան Բ
88	126	Տիգրանակերտ
89	127	134 Միհրան Չօպանեան
90	128	Վան
91	129	135 Մարկոս Աղաբէգեց.
92	130	Աղբամար
93	131	136
94	132	Հալեպ Ե. Այնթապ
Խասգիւղ	133	137
95 Ռուբէն Պուլիուրեան	134	Սեբաստիա
96 Նշան Փափաղեան	135	138 Մկրտիչ Յ. Մէլիքեան
97	136	Ռուսնուգ
98	137	139
99	138	Բաբերդ
100	139	140

ԱՋԳԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԴԱՄՔ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1. Տ. Մկրտիչ	Արքեպիսկոպոս	Որիմեան	Ա. Ատեմապետ
2. » Հմայեակ	Եպիսկոպոս	Դիմաքսեան	Բ. »
3. » Գէորգ	Վարդ. սպետ	Ռուսնուգլեան	
4. » Ներսէս	»	Ասլանեան	
5. » Գէորգ	»	Իւթիւճեան	Ա. Ատեմապետ
6. » Իգնատիոս	»	Շիւշեան	Բ. »
7. » Մաղաքիա	»	Տէրունեան	
8. » Յովսէփ	»	Սարաճեան	
9. » Յովհաննէս	Քահանայ	Հիւնքեարալէյէնեան	
10. » Խաչատուր	»	Տ. Գաբրիէլեան	
11. » Արիստակէս	»	Մամբրէեան	
12. » Յովհաննէս	»	Շահապաղեան	
13. » Դրիգոր	»	Արամեան	
14. » Միքայէլ	»	Պալատու	

ԱՆԴԱՄՔ ԲԱՆԱԲԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1. Յովհաննէս	Էփէնտի	Նուրեան	Ա. Ատեմապետ
2. Գաբրիէլ	»	Նորատունկեան	Բ. »
3. Համազասպ	»	Պալլարեան	Ա. Ատեմապետ
4. Յովհաննէս	»	Պօյաճեան	Բ. »
5. Աբիկ	»	Ռենճեան	
6. Ալիքսան	»	Սաքսեան	
7. Խաչիկ	»	Կամարապետ	
8. Կոստանդ	»	Կոստանդեան	
9. Միհրան	»	Սէթեան	
10. Յակոբ	»	Ֆրէնկեան	
11. Սերովբէ	»	Կիւլպէնկեան	
12. Սինեքերիմ	»	Մանուկեան	Վախանանալ
13. Տիգրան	»	Բարաղամեան	
14. Տիգրան	»	Կիւմիւշէրտանեան	

ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. — Խնդիր Ատենագրութեանց վաւերացման (Նիստք ԻԱ. ԻԲ. ԻԳ. ԻԴ. ԻԵ. և ԻԶ. 1883 ամի բացման և Նիստք Ը. Թ. 1886 ամի բացման) :
2. — Բացակայութիւնք :

Մ Ի Զ Ա Դ Է Պ

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ

- Ա. — Կազմութիւն Նախաքննիչ Դիւանաց :
- Բ. — Վերաքննեալ Կանոնադիր Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան .
(Տեղեկագիր Ազգ. Վարչութեան. Շար. վիճաբանութեան) :